

Patrik Lindenfors om Religionsfrihet

Eid al-Fitr åt alla!

Publicerad: 2010-09-07, Uppdaterad: 2011-11-02

Om författaren:

Patrik Lindenfors forskar i evolutionsbiolog vid Stockholms universitet och författare till den uppmärksammade boken "Gud finns nog inte".

Årets Eid al-Fitr infaller på fredag, den 10:e september (förmodligen - helgen börjar vid soluppgången efter att nymånen siktats den första dagen i den tionde månaden, shawwal). Eid avbryter fastemånaden ramadan och är en fest för alla världens drygt en och en halv miljarder muslimer. Med detta är Eid al-Fitr en av världens största helgdagar. I Sverige lyser dock helgen med sin frånvaro i almanackan.

En annan stor helgdag i världen är Diwali, som firas i den hinduiska världen till åminnelse av guden Rama. Även denna dag går dock ofirad och i det närmaste obemärkt förbi i Sverige. Med detta lämnar svenska almanackan de största festivalerna för närmare halva jordens befolkning obemärkta.

Historiskt sett är det inget alls märkligt med den här ordningen. Förr i tiden var gemensamma helgdagar sådana dagar som "alla" firade - ett tillfälle att glädjas tillsammans. Vid helgdagarnas införande var Sverige etniskt och religiöst homogent. De som firade andra helgdagar än de allmänna var antingen exotiska "gäster" eller så gjorde de fel.

Men nu? Statskyrkan avskaffades år 2000. Nu har vi väl kommit förbi det uniforma och tagit steget in i det globala, en ny tid när det enhetliga är undantag och mångfald normen? Eller hur är det egentligen med den saken?

Tittar man i almanackan ser den i princip ut som den gjorde på 1800-talet. Det finns en del helgdagar som är verkligt allmänna, som till exempel de som markerar årets växlingar och den gemenskap som går under beteckningen Sverige: nyårsdagen, nationaldagen och midsommar. Det finns även en helgdag för att fira arbetet: första maj.

Förutom dessa dagar är dock var sjunde dag helgdag, helt enligt det fjärde budordet. Sen radas de kristna helgdagarna upp. Påsk (som i och för sig från början var en judisk fest), Kristi himmelfärd, pingst, alla helgons dag, jul (som i och för sig från början var en årstidsfest) och trettondagen.

Vi lever väl inte på 1800-talet längre? Varför finns den minimalt firade Kristi himmelfärdsdag med som allmän helgdag när inte Eid Al-Fitr gör det? Varför finns det en helgdag på trettondagen men inte vid Diwali? När ska egentligen statskyrkan avskaffas på riktigt och Sverige ta steget ut från sitt enkelspåriga förflutna in i den

pluralistiska framtiden?

Har det inte blivit dags för en ordentlig helgdagsreform?

Det finns två sätt att genomföra en sådan reform på. Antingen genom att ta emot de nya svenskarna på riktigt, som en ny, central pusselbit i det som bygger Sverige. I så fall bör vi förstås göra "deras" helgdagar till "våra". Liksom muslimer och hinduer har juledigt fast julen egentligen inte är "deras" kan sekulariserade svenskar få ledigt över Eid och Diwali, och på så sätt få ett tillfälle att glädjas tillsammans med våra muslimska och hinduiska grannar. I t.ex. Indien är gemensam ledighet på varandras helgdagar en självklarhet och något som för folkgrupper närmare varandra.

Alternativt kan vi i Sverige myndigförklara oss själva och låta alla medborgare placera ut sina helgdagar själva över året. Finns det någon egentlig anledning att bestämma när andra ska ha ledigt förutom på skolor och vissa arbetsplatser med stort behov av schemalagd verksamhet?

Med friare helgdagar kan judar ta sin ledighet på Rosh Hashána och Jom Kippur, hinduer ta sin ledighet på Diwali och Holi, muslimer på Eid al-Fitr och Eid al-Adha, sekulariserade svenskar på jul och midsommar, buddhister på Vesak och Asalha Puja, och alla andra närhelst de finner anledning att fira.

Kombinationen av de två alternativen är förmodligen mest realistisk. Världens religioner är för många för att ge alla en egen helgdag och en del verksamheter kräver faktiskt schemalagd ledighet. Att byta ut trettondag och Kristi himmelfärd mot Diwali och Eid al-Fitr i skolor och offentliga sammanhang vore därför en mindre reform i rätt riktning. Men låt de av oss som inte arbetar i hårt schemalagda verksamheter och inte vill offra våra helgdagar på religiösa fester ta våra helgdagar när vi vill.

Diskussionen inför en tänkt reform borde självklart stå mellan i vilken grad det är bättre att alla firar tillsammans gentemot att alla firar när de vill. Den nuvarande ordningen är förkastlig, att Svenska kyrkan, den gamla kristna maktapparaten, fortsatt bestämmer över vår tidsanvändning. Nostalgi är ingen försvarbar grund för lagstiftning.

År 2000 befriade vi kyrkan från staten. Nu har det blivit dags att ta nästa steg och befria själva tiden från historien. Helgdagsreform nu!

[Patrik Lindenfors](#) (30 artiklar)

57 kommentarer | kommentarsfältet har kommentatorn juridiskt ansvar för sina inlägg.

www.cbn.com/cbnnews/world/2010/August/Islamization-of-Paris-a-Warning-to...

  [Permalänk](#) | [Anmäl](#) #51 [Rufsen Olsson](#), 2010-09-07, 14:32